

EL COL·LECCIONISME DE TEMÀTICA TERRASSENCA (112) TÈXTIL (33) MATARÍ, SALALLASERA, COMERMA (2)

Finalment, l'últim dels germans Comerma Torrella que esmentarem és en Jaume, mestre d'obres, que fou propietari del Teatro El Prado Egarense i que el 1877 traslladà la residència a Barcelona. Junt amb el seu cosí, el general de l'exèrcit Andreu Comerma i Batalla, fou un dels promotors de l'Exposició Universal de Barcelona de 1888, encara que no va poder veure la seva inauguració, ja que morí l'1 de novembre de 1887, als 41 anys, víctima d'una bomba que un terrorista llançà a les oficines de l'Exposició. Una filla de Jaume Torrella, religiosa de l'Institut de la Immaculada Concepció, notable pedagoga i excepcional artista, morirà també assassinada a la Rabassada el 9 d'agost de 1936, víctima dels excessos dels incontrolats.

Tanquem ara el parèntesi sobre la nissaga dels Comerma i recuperem la trajectòria de la indústria Matarí.

Joan Comerma i Cabassa, nomenat apoderat de Matarí i Salallasera al principi de 1916, era fill de Josep Comerma i Rodó, d'ofici paleta, com era norma a la família. Joan Comerma, però, havia trencat la tradició familiar de contractista d'obres per provar sort en el ram tèxtil i, concretament, en el sector de les llanes regenerades. Amb aquesta finalitat, el 14 de setembre de 1892, Joan Comerma constitueix amb Salvador Margarit la societat **Margarit i Comerma**. Nou mesos després, el 30 de juny de 1893, s'hi incorporarà un altre soci, en Joan Puigbó i Sala i la societat passarà a denominar-se: **Puigbó Margarit i**

HILADOS Y TORCIDOS DE ALGODÓN
X
HILADOS DE ESTAMBRE
MATARÍ Y SALALLASERA
(VAPOR MATARÍ)

TARRASA, 31 Diciembre de 1917.

TELÉFONOS: { Fábrica, 1702
Domicilio, 1607
EWS

Al darle nuestras mas expresivas gracias por las atenciones que nos ha dispensado durante nuestra vida comercial, le rogamos continúe teniendo igual deferencia a nuestro sucesor.

Quedamos de Vd. attos. s. s. q. e. s. m.

Matarí y Salallasera

Comerma. Aquesta última societat que tenia maquinària al carrer Pantà, es manté fins a mitjan 1900, en què els socis es parteixen. Puigbó es quedarà l'empresa, que a partir d'ara girarà a nom seu solament i que tindrà una llarga vida industrial, com comprovarem el dia que li destinem una separata específica. Per la seva banda, Salvador Margarit i Joan Comerma agafen un nou soci per continuar també el negoci de les llanes regenerades i constitueixen la societat mercantil **Ullés, Margarit i Comerma**, amb un capital de 33.000 ptes. Aquesta fàbrica estava instal·lada al carrer de Mas Adei, 88, dins del vapor de la vídua de Jacint Bosch, fins al 1906, en què es tralladà al costat de cal Matarí, al vapor que s'anomenaria succesivament, i segons els seus propietaris, Vapor del Banc, Vapor Samaranch i Vapor Cortés. El negoci

no anava prou bé. La societat optà per plegar, i Joan Cabassa, llavors, com hem dit, entrà a cal Matarí.

El 31 de desembre de 1917, Salvador Salallasera es retira de la societat Matarí i Salallasera, i Joan Matarí n'esdevé, en conseqüència, l'únic titular. Salallasera era d'ofici viatjant de teixits, i fins i tot formarà part, l'octubre de 1935, d'una societat d'aquest ram, **Salallasera, Quintana i Cia.**, que tindrà, però, una curta durada, ja que es dissoldrà l'abril de 1935 (vegeu la separata 86 dedicada als Quintana). Un fill de Salvador Salallasera, Josep Salallasera Domingo, durant la Guerra Civil combatirà en l'exèrcit republicà amb el grau de tinent, la qual cosa li costarà un Consell de Guerra el març de 1940.

El 20 d'octubre de 1918 mor el titular de la indústria Joan Matarí i Oliu. La pèrdua del fundador no suposarà un fre a l'empresa, que seguirà amb el nom de Joan Matarí, i, dirigida ara pels Comerma, progressarà ràpidament. Així afegirà a la filatura una nova secció de rentatge de llana, en fer-se càrrec el maig de 1920, de la societat **Burjons i Busquets**, que es dedicava a aquest

Juan Matarí

oQ

TARRASA, Mayo de 1920

LAVAJE DE LANAS

que desarrollaba desde hace tiempo la sociedad citada.

Aprovecho esta oportunidad para ofrecerte de Vd .

atto. s. s. q. e. s. m.
JUAN MATARÍ

rengló tèxtil. El 28 de setembre següent es decideix canviar la forma jurídica de l'empresa creant una societat anònima que, recordant el nom del fundador, s'anomenarà Hilaturas Matarí, SA. Serà una de les primeres societats anònimes terrassenques que es constituiran. El capital social serà de 2.200.000 ptes., i estarà, representat per 4.400 accions de 500 ptes., una xifra respectable en aquella època. Els càrrecs del Consell d'Administració seran: presidenta, Maria Armengol Solà, vídua Matarí, i gerents, Joan Comerma Cabassa i un fill seu, Marc Comerma i Aymerich, que estava casat amb Mercè Armengol i Matarí, una neboda del fundador Joan Matarí. Maria Armengol, la presidenta, serà nomenada el 1932 presidenta honorària -la presidenta efectiva serà Paulina Pi de la Serra- de la recent creada Secció Femenina de l'Agrupació Catalanista de Terrassa, nomenament que no estranyaria ningú a la ciutat, quan la dicotomia salista-espanyolista i catalanista dividia els industrials terrassencs, tant els de cal Matarí com els de cal Pont i Aurell, els de cal Badiella i altres tenien fama de catalanistes. Una anècdota d'aquesta faceta: en els anys trenta, no sabem si notarialment o prescindint d'aquesta formalitat, els de cal Matarí van catalanitzar la raó social en els seus impresos: Filatures Matarí SA. Aquesta circumstància no l'hem vist en cap més societat de l'època.

RAFAEL COMAS